

Zaposlenim na Univerzi v Ljubljani

Številka: 036-1/2015

Datum: 12. 7. 2016

Priporočila glede ustrezne uporabe avtorskih del pri izvajanju študijskega procesa

Širjenje znanja postaja z razvojem digitalnega okolja vse lažje in obsežnejše. Z bolj množično uporabo avtorskih del pa se povečujejo tudi tveganja za kršenje avtorskih pravic. Da bi na univerzi v čim večji meri zagotovili spoštovanje avtorskega dela in pravic avtorjev, vas v skladu s sklepom 3. redne seje Rektorske konference RS z dne 24. 6. 2016 opozarjamo na nekatere avtorskopravne vidike uporabe avtorskih del, s katerim se na univerzi srečujete tako pri izvajanju študijskih programov, raziskovalnem delu kot tudi v okviru drugih dejavnosti na UL.

Priporočila:

- Podrobneje se seznanite z določbami Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP, <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO403>), predvsem z vsebino 50. člena, ki ureja omejitve avtorske pravice za privatno in drugo lastno reproduciranje:

50. člen ZASP:

(1) Ob upoštevanju 37. člena tega zakona je reproduciranje že objavljenega dela prosto, če je izvršeno v največ treh primerkih in če so izpolnjeni pogoji iz drugega ali tretjega odstavka tega člena.*

(2) Fizična oseba lahko prosto reproducira delo

- 1. na papirju ali podobnem nosilcu z uporabo fotokopiranja ali druge fotografske tehnike s podobnimi učinki,*
- 2. na katerem koli drugem nosilcu, če to stori za privatno uporabo, če primerki niso izročeni ali priobčeni v javnosti in če pri tem nima namena dosežati neposredne ali posredne gospodarske koristi.*

(3) Javni arhivi, javne knjižnice, muzeji ter izobraževalne in znanstvene ustanove lahko za lastne potrebe prosto reproducirajo delo na kateremkoli nosilcu, če to storijo iz lastnega primerka in če pri tem nimajo namena dosežati neposredne ali posredne gospodarske koristi.

(4) Reproduciranje po prejšnjih odstavkih tega člena ni dovoljeno glede pisanih del v obsegu celotne knjige, grafičnih izdaj glasbenih del, elektronskih baz podatkov in računalniških programov ter v obliki izvedbe arhitekturnega objekta, če ni s tem zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek je pod pogoji iz prvega odstavka tega člena prosto:

1. reproducirati pisano delo v obsegu celotne knjige, če je njena naklada izčrpana že najmanj dve leti;
2. reproducirati grafično izdajo glasbenega dela z ročnim prepisovanjem.

*Nadomestilo so avtorjem zavezani plačati proizvajalci naprav za tonsko in vizualno snemanje, proizvajalci naprav za fotokopiranje, proizvajalci praznih nosilcev zvoka ali slike ter imetniki naprav, ki ponujajo odplačno fotokopiranje. Poleg proizvajalcev so solidarno zavezani tudi uvozniki naprav in nosilcev, razen če je uvoz namenjen za privatno in nekomercialno uporabo kot del njihove osebne prtljage.

- Izvajalci študijskih programov naj bodo pozorni na dosledno in ustrezno citiranje avtorskih del, ki jih uporabljajo pri svojem delu (glejte tudi 51. člen ZASP). Na dosledno in ustrezno citiranje je potrebno posebej opozoriti tudi študente.
 - Priporočljivo je, da članica za svoje področje pripravi navodila za uporabo oziroma citiranje avtorskih del pri pisnih delih študija, v kolikor še niso na voljo.
- Na spletnih straneh članic oziroma v spletnih učilnicah (npr. v Moodle) se brez soglasja imetnika avtorske pravice ne smejo objavljati avtorska dela v celotnem besedilu oziroma obsegu.
 - Avtorsko delo (članek, fotografija, prezentacija in drugi viri) se lahko na spletnih straneh članice objavi le, če dovoljenje avtorja za takšno objavo nedvoumno obstaja (npr. če je izvirnik dela označen z ustrezno licenco Creative Commons, če je na delu navedeno, da se avtor strinja s takšno vrsto uporabe dela ali če je npr. predavatelj izrecno pridobil soglasje avtorja – priporočamo pridobitev pisnega soglasja ali vsaj potrditev po elektronski pošti).
 - Dovoljenje avtorja za uporabo njegovega avtorskega dela za študijske namene se ne domneva! Če je avtorsko delo na voljo na internetu, še ne pomeni, da ga lahko kopiramo in objavimo na spletni strani članice.
 - Navajanje hiperpovezav do spletnih mest z avtorskim gradivom je dovoljeno (priporoča se navedba celotnega naslova URL).
- Fotokopiranje (in drugo reproduciranje) avtorskih del prek obsega privatne in druge lastne uporabe po 50. členu ZASP ni dovoljeno.
 - Izvajalec pedagoškega procesa ne sme fotokopirati avtorskih del in fotokopij razdeljevati študentom pri predavanjih/vajah.
 - V omejenem obsegu so študentje za lastno/privatno uporabo sami upravičeni pridobiti fotokopije oziroma reprodukcije avtorskih del.
- Univerza ima sklenjene naročniške pogodbe za uporabo številnih informacijskih virov. V skladu s sklenjenimi pogodbami z založniki je zaposlenim na univerzi kot tudi vsem študentom zagotovljena uporaba vsebin iz teh informacijskih virov. Navedeni upravičeni uporabniki lahko te vsebine uporabljajo pod pogoji, ki so navedeni pri posameznem viru (pri večini virov velja, da je dovoljeno vsaj pregledovanje, shranitev na disk in tiskanje članka za privatno/lastno uporabo).

- Uporaba študijskega gradiva, pridobljenega ali ustvarjenega s kršitvami avtorskih pravic, na Univerzi v Ljubljani ni dovoljena. To velja tako za zaposlene na Univerzi v Ljubljani kot za študente.

Pripravil/a:

Jasna Donko Lesjak
samostojna strokovna delavka

prof. dr. Ivan Svetlik
rektor

